

Spotkanie Dziekanów Wydziałów Architektury

W dniach 3-4 marca w Kazimierzu, odbyło się spotkanie Dziekanów uczelni architektonicznych w Polsce.

Poniżej przedstawiamy Stanowisko SARP w sprawie zmian w edukacji architektów, które jest pokłosiem tego spotkania.

Stanowisko SARP w sprawie zmian w edukacji architektów

W związku z zapowiadanymi zmianami w systemie edukacji architektów, w szczególności polegających na wprowadzeniu kształcenia dwustopniowego, Stowarzyszenie Architektów Polskich SARP pragnie podzielić się następującymi obserwacjami i uwagami.

1. Podstawowym celem działalności dydaktycznej prowadzonej przez wszelkiego rodzaju placówki edukacji architektonicznej jest przygotowanie absolwentów do prowadzenia samodzielnej pracy zawodowej. Uprawnienia dla architektów nadaje organ samorządu zawodowego; weryfikując w oparciu o obowiązujące rygory stan ich przygotowania zawodowego, jaki zgodnie z obowiązującymi przepisami Prawa Budowlanego upoważnia do sprawowania samodzielnych funkcji w budownictwie.

2. Mimo braku odpowiednich danych statystycznych trzeba stwierdzić, że nie wszyscy absolwenci podejmują wysiłek uzyskania uprawnień zawodowych w projektowaniu. Z najrozmaitszych powodów podejmują działalność zawodową w miejscach, gdzie samodzielność i takie uprawnienia nie są wymagane lub są przydatne jedynie w ograniczonym zakresie. Miejscami pracy zawodowej architektów są najczęściej struktury administracji rządowej i samorządowej, podmioty zajmujące się wykonawstwem i produkcją materiałów budowlanych, przygotowaniem i prowadzeniem inwestycji, placówki naukowo-badawcze, wreszcie dość obszerny rynek projektowania wnętrz i wystawiennictwo.

3. W chwili obecnej liczba członków Izby Architektów, a więc posiadających pełne uprawnienia do wykonywania zawodu architekta wynosi około 7 000

Spotkanie Dziekanów, Kazimierz 3-4.03.2006

osób. Liczba członków SARP to około 6 000 architektów uwzględniając fakt, że przynależność do Stowarzyszenia jest dobrowolna, a należenie do jednej z Okręgowych Izb Architektów ma charakter obligatoryjny. Ponadto nie wszyscy posiadający dyplom architekta są członkami wymienionych organizacji. Warto porównać jak w niektórych innych krajach Unii Europejskiej kształtuje się liczba architektów względem liczby mieszkańców.

W prezentowanej poniżej tabeli obok nazwy kraju (w czerwonej kolumnie) podano liczbę mieszkańców przypadającą na jednego architekta. Nie wdając się w szczegółową analizę stanu rynku pracy dla architektów w poszczególnych krajach wraz z jego historycznymi, kulturowymi i gospodarczymi uwarunkowaniami, można stwierdzić, że Polska ma ponad dwa razy mniej architektów niż kraje o podobnej wielkości oraz zbliżonej lub większej populacji. Trzeba zauważyć, że kraje te – poza Czechami, Słowacją i Węgrami – mają wielokrotnie wyższy produkt narodowy per capita, co oznacza, że w przyszłości należy przewidywać potrzebę zwiększenia liczby kształconych architektów w Polsce. Należy stwierdzić, że niezależnie od oceny aktualnego poziomu usług architektonicznych oraz ich geograficznej dostępności, „brak architektów” występuje już obecnie, czego dowodem jest wzrastająca liczba podmiotów zagranicznych oferujących swe usługi na rynku polskim oraz ich sukcesy w krajowych

Belgia	936	10 880	10 182 000
Francja	2185	27 000	59 000 000
Niemcy	1708	48 000	82 000 000
Włochy	877	65 000	57 000 000
Holandia	1890	8 350	15 800 000
Portugalia	877	11 400	10 000 000
Hiszpania	1196	32 600	39 000 000
Wielka Brytania	1934	30 500	59 000 000
Grecja	690	15 500	10 700 000
Czechy	1716	6 000	10 300 000
Słowacja	4154	1 300	5 400 000
Węgry	2295	4 400	10 100 000
Polska	3800	10 000	38 000 000

Dane według materiałów z Kongresu UIA 2005 w Istambule oraz Rady Architektów Europy ACE – Luksemburg 2005

konkursach architektonicznych. Sprawa przygotowania środowiska architektonicznego, tak w aspekcie ilościowym, jak i struktury organizacyjnej uprawiania

zawodu może być poważnym czynnikiem ograniczającym wykorzystanie Funduszy Strukturalnych nowej generacji w latach 2007-2013 ocenianych na około 60 miliardów Euro.

4. W obecnym stanie prawnym istnieją dwa rodzaje uprawnień w dziedzinie projektowania architektonicznego:

- uprawnienia do projektowania bez ograniczeń, wymagające ukończenia studiów wyższych na poziomie magisterskim,
- uprawnienia do projektowania w ograniczonym zakresie, wymagające ukończenia wyższych studiów zawodowych,
- ponadto, w dziedzinie planowania przestrzennego istnieją uprawnienia urbanistyczne nadawane przez Izbę Urbanistów. Należy zauważyć, że większość uprawnionych do sporządzania planów miejscowych to architekci, co należałoby uznać za stan postulowany.

*W imieniu środowiska SARP:
Ryszard Jurkowski – Prezes SARP
i Jerzy Grochulski – Sekretarz Generalny SARP
Opracował Krzysztof Bojanowski*